

δευση, η χορήγηση αυτή δεν μπορεί να αποκλειστεί όταν το παιδί αρχίζει να φοιτά σε πρωτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα πριν από την ηλικία της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης.

2. Τα έξοδα για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υπέστη το συντηρούμενο παιδί του υπαλλήλου προκειμένου να καθοριστεί ο

τύπος της εκπαίδευσής που αντιστοιχεί στις ικανότητες και στις ανάγκες του παιδιού αυτού αποτελούν, από τον ίδιο τον σκοπό τους, έξοδα σχολικής φοίτησης, τα οποία αποδίδονται στο πλαίσιο του σχολικού επιδόματος που προβλέπεται από το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, με τον περιορισμό του ανωτάτου μηνιαίου ορίου που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της διατάξεως αυτής.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 3ης Δεκεμβρίου 1991 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-10/90 και T-31/90,

Michael Boessen, πρώην υπάλληλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, κάτοικος Μάαστριχτ, Ολλανδία, εκπροσωπούμενος από τον Ch. M. E. M. Paulussen, δικηγόρο Μάαστριχτ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Loesch, 8, rue Zithe,

προσφεύγων,

κατά

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικά από τον D. Brüggemann, κατόπιν από τον M. Bermejo Garde, νομικούς συμβούλους, επικουρούμενους από τους D. Lagasse και G. Tassin, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον R. Hayder, εθνικό υπάλληλο αποσπασμένο στη Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση δύο αποφάσεων της καθής, κατά το μέρος που η μία απόφαση δεν έκανε πλήρως δεκτές τις αιτήσεις παροχής σχολικού επιδόματος που υπέβαλε ο προσφεύγων, η δε άλλη απόφαση απέρριψε το αίτημά του περί αποδόσεως των εξόδων για τα ψυχολογικά τεστ, στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του για το σχολικό της προσανατολισμό,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Χ. Γεραρή, Πρόεδρο, Β. Vesterdorf και Κ. Lenaerts, δικαστές,
γραμματέας: Η. Jung

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 9ης Ιουλίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο Michael Boessen, προσφεύγων, πρώην υπάλληλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (στο εξής: ΟΚΕ), λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας, η οποία του χορηγήθηκε με απόφαση που ελήφθη στις 20 Ιανουαρίου 1981 από την καθής.
- 2 Ο προσφεύγων είναι πατέρας τριών παιδιών:
  - της Yvonne, που γεννήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 1982,
  - του Marc, που γεννήθηκε στις 18 Αυγούστου 1984,
  - του Luc, που γεννήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1986.

3 Τα τέκνα του προσφεύγοντος φοίτησαν στις ακόλουθες σχολές:

— η *Yvonne*

στο σχολείο (basisschool) De Kring στο Μάαστριχτ (Ολλανδία), κατά το σχολικό έτος 1986/1987·

στο ίδιο σχολείο κατά το σχολικό έτος 1987/1988·

στο σχολείο (Rijksbasisschool) του Lanaken (Βέλγιο) κατά τα σχολικά έτη 1988/1989 και 1989/1990·

— ο *Marc*

στο σχολείο De Kring στο Μάαστριχτ, κατά το σχολικό έτος 1988/1989·

στο σχολείο του Lanaken κατά το σχολικό έτος 1989/1990·

— ο *Luc*

στο σχολείο του Lanaken κατά το σχολικό έτος 1989/1990.

4 Με επιστολή της 16ης Μαΐου 1989 υπέβαλε ο προσφεύγων στην καθής τρεις αιτήσεις παροχής σχολικού επιδόματος, ήτοι:

— για το σχολικό έτος 1986/1987, αίτηση για την κόρη του *Yvonne* (σχολείο De Kring)·

- για το σχολικό έτος 1987/1988, αίτηση για την κόρη του Yvonne (σχολείο De Kring)·
  - για το σχολικό έτος 1988/1989, αίτηση για την κόρη του Yvonne (σχολείο του Lanaken) και για τον γιο του Marc (σχολείο De Kring)·
- 5 Από τις αιτήσεις που υπέβαλε ο προσφεύγων στις 16 Μαΐου 1989 η διοίκηση έκανε δεκτή, με την απόφαση 191/89 Α, της 6ης Ιουλίου 1989, μόνο την αίτηση παροχής σχολικού επιδόματος για το σχολικό έτος 1988/1989 για την κόρη του Yvonne.
- 6 Με επιστολή της 30ής Αυγούστου 1989, ο προσφεύγων υπέβαλε στην καθής αίτημα παροχής σχολικού επιδόματος για το σχολικό έτος 1989/1990 για τα παιδιά του Yvonne, Marc και Luc (σχολείο του Lanaken). Από τον φάκελο προκύπτει ότι ο προσφεύγων περιόρισε τα εν λόγω αιτήματα ζητώντας την παροχή του εν λόγω επιδόματος μόνον από την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο συμπλήρωσαν τα παιδιά του αντίστοιχα την ηλικία των τεσσάρων ετών.
- 7 Στις 26 Σεπτεμβρίου 1989, αφού υπενθύμισε ο προσφεύγων τα προηγούμενα αιτήματά του παροχής σχολικού επιδόματος που υπέβαλε με την επιστολή του της 16ης Μαΐου, ζήτησε στη συνέχεια την απόδοση εξόδων ύψους 450 ολλανδικών φιορινίων (HFL), τα οποία κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του Yvonne για τον προσανατολισμό της κατά το σχολικό έτος 1988/1989 καθώς και την απόδοση των εξόδων σχολικής μεταφοράς που κατέβαλε για τα τρία παιδιά του κατά το ίδιο σχολικό έτος.
- 8 Στις 4 Οκτωβρίου 1989, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) κατά της αποφάσεως 191/89 Α της ΟΚΕ, της 6ης Ιουλίου 1989.

- 9 Με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1989, η καθής γνώρισε στον προσφεύγοντα ότι τα παιδιά που συμπλήρωσαν την ηλικία των πέντε ετών (ηλικία υποχρεωτικής φοιτήσεως σε σχολείο στην Ολλανδία, από την 1η Αυγούστου 1985) και έχουν την ολλανδική ιθαγένεια μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα παροχής σχολικού επιδόματος υπό την προϋπόθεση ότι φοιτούν σε ολλανδικό σχολείο· ότι η προϋπόθεση αυτή συνέτρεχε για την κόρη του Yvonne από την 1η Αυγούστου 1987, όχι όμως και για τον γιο του Marc, ο οποίος φοιτούσε σε βελγικό σχολείο και δεν είχε ακόμη συμπληρώσει την ηλικία των 6 ετών, η οποία αποτελεί την ηλικία υποχρεωτικής φοιτήσεως σε σχολείο στο Βέλγιο. Η καθής κατέβαλε τα έξοδα μεταφοράς κατά το μέτρο που έκρινε ότι συνέτρεχε το δικαίωμα χορηγήσεως σχολικού επιδόματος· κατά τα λοιπά υπέδειξε στον προσφεύγοντα ότι η απόδοση των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε για τα ψυχολογικά τεστ εμπίπτει στην υγειονομική ασφάλιση.
- 10 Με την απόφαση 396/89 A, της 6ης Δεκεμβρίου 1989, η προσφεύγουσα τροποποίησε την προηγούμενη απόφαση της 6ης Ιουλίου 1989, αποδεχθείσα το αίτημα παροχής του σχολικού επιδόματος για το σχολικό έτος 1987/1988 για την Yvonne Boessen.
- 11 Στις 26 Ιανουαρίου 1990, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της πράξεως, που περιέχεται στο έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1989, με την οποία απορρίφθηκε το αίτημά του αποδόσεως των εξόδων που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του Yvonne καθώς και κατά της αποφάσεως της 6ης Δεκεμβρίου 1989, κατά το μέτρο που δεν έκανε πλήρως δεκτά τα αιτήματά του χορηγήσεως σχολικού επιδόματος.

Διαδικασία

- 12 Υπό τις περιστάσεις αυτές υπέβαλε ο προσφεύγων στις 22 Φεβρουαρίου 1990 στο Πρωτοδικείο προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-10/90, με την οποία ζητεί κυρίως την ακύρωση της αποφάσεως της 6ης Δεκεμβρίου 1989 κατά το μέτρο που δεν έκανε δεκτά τα αιτήματά που υπέβαλε στις 16 Μαΐου 1989. Στις 10 Ιουλίου 1990 ο προσφεύγων υπέβαλε δεύτερη προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-31/90, με την οποία ζητεί κυρίως την ακύρωση της αποφάσεως που απέρριψε τις αιτήσεις του της 30ής Αυγούστου και της 26ης Σεπτεμβρίου 1989.

- 13 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά. Κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, το Πρωτοδικείο αποφάσισε, με Διάταξη της 13ης Νοεμβρίου 1990, να ενώσει και να συνεκδικάσει τις υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως.
- 14 Κατόπιν εισηγήσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να απευθύνει στη Βελγική και στην Ολλανδική Κυβέρνηση τα ακόλουθα ερωτήματα:
- 1) Από ποια ηλικία υπόκειται το παιδί σε υποχρεωτική σχολική φοίτηση;
  - 2) Ποια είναι τα υποχρεωτικά έτη πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης;
  - 3) Ποια είναι ενδεχομένως τα υποχρεωτικά έτη του προσχολικού κύκλου;
- 15 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή το Πρωτοδικείο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Η βελγική και η ολλανδική νομοθεσία επί της υποχρεώσεως φοιτήσεως σε σχολείο

- 16 Απαντώντας στα υποβληθέντα από το Πρωτοδικείο ερωτήματα, η Βελγική Κυβέρνηση έδωσε τις ακόλουθες πληροφορίες:

« 1. Για τα παιδιά που έχουν αλλοδαπή ιθαγένεια και κατοικούν στο Βέλγιο (Φλαμανδία) με τα πρόσωπα που ασκούν επ' αυτών πατρική εξουσία ή έχουν στην επιμέ-

λειά τους, ο σχετικός νόμος περί υποχρεωτικής σχολικής φοιτήσεως (της 29ης Ιουλίου 1983) εφαρμόζεται από την εξηκοστή ημέρα μετά την ημέρα της εγγραφής τους στον κατάλογο των αλλοδαπών ή στον κατάλογο του πληθυσμού του δήμου της κατοικίας τους.

2. Η υποχρεωτική σχολική φοίτηση στο Βέλγιο αρχίζει από την πρώτη ημέρα του σχολικού έτους κατά το οποίο συμπληρώνει το παιδί την ηλικία των 6 ετών και λήγει στο τέλος του σχολικού έτους εκείνου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνει την ηλικία των 18 ετών.

3. Καταρχήν, η υποχρεωτική σχολική φοίτηση αρχίζει για κάθε παιδί κατά το πρώτο σχολικό έτος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μπορεί όμως επίσης:

— να παρακολουθήσει το πρώτο έτος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από την ηλικία των 5 ετών, χωρίς όμως να υπόκειται στις υποχρεώσεις της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης (ιδίως στην καθημερινή παρακολούθηση μαθημάτων στο σχολείο)·

— να διανύσει το πρώτο έτος της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης στην προσχολική εκπαίδευση, οπότε το παιδί είναι υποχρεωμένο να φοιτά κανονικά στο σχετικό σχολείο.

(...) ».

- 17 Η Ολλανδική Κυβέρνηση κατέθεσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις σχετικά με την υποχρέωση σχολικής φοίτησης κατά το ολλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα:

« Για το ερώτημα αυτό, οι σχετικοί νόμοι είναι ο *Leerplichtwet* του 1969 (νόμος του 1969 περί της υποχρεωτικής σχολικής φοιτήσεως) (*Stbl.* 1971, 406) και ο *Wet op het basisonderwijs* (νόμος περί βασικής εκπαίδευσεως) (*Stbl.* 1986, 256).

Δυνάμει του *Leerplichtwet*, η υποχρέωση σχολικής φοίτησης είναι διττή. Πρώτον, οι γονείς πρέπει να φροντίζουν ώστε το ανήλικο παιδί τους, κατά το χρονικό διάστημα που έχει την ηλικία της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, να είναι εγγεγραμμένο σ' ένα εκπαιδευτήριο. Δεύτερον, οι γονείς πρέπει να μεριμνούν ώστε το ανήλικο παιδί τους να φοιτά κανονικά στο εκπαιδευτήριο που είναι εγγεγραμμένο.

Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του *Leerplichtwet* του 1969, η υποχρέωση στην οποία υπάγονται οι γονείς να μεριμνούν ώστε το ανήλικο παιδί τους να είναι εγγεγραμμένο σε ένα εκπαιδευτήριο αρχίζει την ημέρα ενάρξεως των μαθημάτων του μήνα ο οποίος έπεται εκείνου κατά τον οποίο συμπλήρωσε το παιδί την ηλικία των 5 ετών. Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του *Leerplichtwet* του 1969 ορίζει ότι η υποχρέωση να είναι το παιδί εγγεγραμμένο λήγει κατά το τέλος του σχολικού έτους με το οποίο συμπληρώνεται 12ετής τουλάχιστον πλήρης σχολική φοίτηση του ανήλικου παιδιού σε ένα ή περισσότερα εκπαιδευτήρια ή κατά το τέλος του σχολικού έτους κατά το οποίο το παιδί συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών.

Η υποχρέωση επιβλέψεως της κανονικής φοιτήσεως του ανήλικου παιδιού στο εκπαιδευτήριο στο οποίο εγγράφηκε αρχίζει από την ημέρα που έγινε δεκτό σ' αυτό το εκπαιδευτήριο μετά την εγγραφή του και λήγει συγχρόνως με την υποχρέωση εγγραφής του ως μαθητή σε ένα εκπαιδευτήριο (άρθρο 4).

Από την έναρξη ισχύος, την 1η Αυγούστου 1985, του *Wet op het basisonderwijs*, η Ολλανδία δεν αναγνωρίζει πλέον χωριστή πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά οι τύποι της χωριστής προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που υφίσταντο προηγουμένως έχουν ενωθεί σε μια βασική εκπαίδευση.

Δυνάμει του άρθρου 2 του *Wet op het basisonderwijs* η βασική εκπαίδευση αφορά τα παιδιά από την ηλικία των 4 περίπου ετών. Η εγγραφή στην εκπαίδευση αυτή ρυθμίζεται λεπτομερέστερα από το *Toelatingsbesluit Wet op het basisonderwijs* (απόφαση σχετικά με την εγγραφή στο σχολείο η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του νόμου περί βασικής εκπαίδευσως) (Stbl. 1984, 527). Το άρθρο 1 της αποφάσεως αυτής ορίζει ότι τα παιδιά πρέπει να έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 4 ετών για να μπορούν να εγγραφούν ως μαθητές σε βασικό εκπαιδευτήριο.

Η σύγκριση του Wet op het basisonderwijs και του Leerplichtwet του 1969 αποδεικνύει, κατά συνέπεια, ότι η ηλικία εγγραφής σε βασικό εκπαιδευτήριο (από την ηλικία των τεσσάρων ετών) δεν συμπίπτει με την έναρξη της υποχρέωσης σχολικής φοίτησης (από την ηλικία των 5 ετών). Η διαφορά αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι είχε επικρατήσει τότε η σκέψη ότι έπρεπε να γίνει σύνδεση με την εξέλιξη που είχε διαμορφωθεί κατά τα έτη που προηγήθηκαν της ενάρξεως ισχύος του Wet op het basisonderwijs, όταν όλα τα παιδιά των 5 ετών φοιτούσαν στα παλαιά προσχολικά ιδρύματα.

Η διάρκεια φοίτησας στη βασική εκπαίδευση ορίστηκε από το άρθρο 11, παράγραφος 1, του Wet op het basisonderwijs. Κατά το άρθρο αυτό, οι μαθητές μπορούν καταρχήν να φοιτούν στο εκπαιδευτήριο επί 8 συναπτά έτη. Ο μαθητής αποχωρεί πάντως από το βασικό εκπαιδευτικό ίδρυμα όταν, κατά τη γνώμη του διευθυντή — υπό την προϋπόθεση ότι έχει τη συγκατάθεση των γονέων επί του θέματος αυτού — απέκτησε επαρκή βάση για να φοιτήσει στη συνέχεια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν ο μαθητής συμπληρώνει την ηλικία των 12 ετών. Σε κάθε περίπτωση οι μαθητές αποχωρούν από το βασικό εκπαιδευτήριο κατά το τέλος του σχολικού έτους κατά το οποίο συμπλήρωσαν την ηλικία των 14 ετών (άρθρο 4, παράγραφος 2, της προαναφερθείσας απόφασης περί εγγραφής στο σχολείο). »

Αιτήματα των διαδίκων

18 Στην υπόθεση T-10/90 ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση 396/89 Α, της 6ης Δεκεμβρίου 1989, του Γενικού Γραμματέα της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, αλλά μόνον κατά το μέτρο που απορρίπτει τις αιτήσεις που υπέβαλε στις 16 Μαΐου 1989·

— να υποχρεώσει την καθής να του εγκρίνει και να του καταβάλει τα σχολικά επιδόματα, την παροχή των οποίων είχε ζητήσει με τις αιτήσεις του της 16ης Μαΐου 1989·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή αλλά αβάσιμη·
- κατά συνέπεια, να απορρίψει την προσφυγή του προσφεύγοντος·
- να κρίνει για τα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τον νόμο.

19 Στην υπόθεση T-31/90, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει τη σιωπηρή απορριπτική απόφαση της καθής, κατά το μέτρο που η απόφαση αυτή απορρίπτει τις αιτήσεις που υπέβαλε στις 30 Αυγούστου και στις 26 Σεπτεμβρίου 1989·
- να υποχρεώσει την καθής να του εγκρίνει και να του καταβάλει:
  - 1) για τον Marc το κατ' αποκοπήν σχολικό επίδομα, από την 1η Αυγούστου 1989, στη συνέχεια του σχολικού επιδόματος που ήδη ζήτησε ο προσφεύγων για το σχολικό έτος 1988/1989, προσαυξημένο όμως επιπλέον, από την 1η Αυγούστου 1989, με την απόδοση των εξόδων μεταφοράς·
  - 2) για τον Luc, το κατ' αποκοπήν σχολικό επίδομα, προσαυξημένο με την απόδοση των εξόδων μεταφοράς, από την 1η Φεβρουαρίου 1990·
  - 3) για την Yvonne, την απόδοση εξόδων ύψους 450 ολλανδικών φιορινίων, που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ που έγιναν κατά το σχολικό έτος 1988/1989·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει τις (δύο) προσφυγές παραδεκτές, αλλά αβάσιμες·

— κατά συνέπεια, να απορρίψει το αίτημα του προσφεύγοντος·

— σε κάθε περίπτωση, να επιβάλει τα δικαστικά έξοδα της μιας δίκης στον προσφεύγοντα, κατά το μέτρο που ο προσφεύγων υπέβαλε δύο φορές στο Πρωτοδικείο το ίδιο ζήτημα αρχής.

Επί της ουσίας

20 Πριν εκτεθεί η επιχειρηματολογία των διαδίκων και εξετασθεί το βάσιμο της επιχειρηματολογίας αυτής, είναι σκόπιμο να υπομνησθεί το περιεχόμενο των διατάξεων οι οποίες αποτελούν το νομικό πλαίσιο της διαφοράς.

21 Το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ ορίζει ότι:

« Ο υπάλληλος δικαιούται σχολικού επιδόματος ύψους ίσου προς τα πραγματικά σχολικά έξοδα, στα οποία υπεβλήθη μέχρις ανωτάτου μηνιαίου ορίου (...) για κάθε συντηρούμενο τέκνο (...), το οποίο φοιτά κανονικά και κατά πλήρη απασχόληση σε εκπαιδευτικό ίδρυμα.

(...) »

Οι γενικές εκτελεστικές διατάξεις των προϋποθέσεων χορηγήσεως του σχολικού επιδόματος (στο εξής: γενικές διατάξεις), που θεσπίστηκαν από την καθής με την από-

φαση 738/75 Α, της 24ης Φεβρουαρίου 1975, και τροποποιήθηκαν με την απόφαση 1544/78 Α, της 28ης Ιουνίου 1978, ορίζουν μεταξύ άλλων τα εξής:

« Άρθρο 2

Το δικαίωμα για το σχολικό επίδομα γεννάται την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο αρχίζει το παιδί να φοιτά σε πρωτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Το δικαίωμα για το σχολικό επίδομα λήγει στο τέλος του μηνός κατά τον οποίο δεν συντρέχουν πλέον οι προϋποθέσεις οι οποίες παρέχουν δικαίωμα για το επίδομα αυτό και το αργότερο κατά το τέλος του μήνα κατά τον οποίο συμπληρώνει το παιδί την ηλικία των 26 ετών (...) »

« Άρθρο 3

Στο πλαίσιο των ανωτάτων ορίων που προβλέπονται στο πρώτο και τρίτο εδάφιο του άρθρου 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, το σχολικό επίδομα καλύπτει:

- α) τα έξοδα εγγραφής και εξετάσεων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα·
- β) τα έξοδα μεταφοράς που προκύπτουν από τη χρήση δημοσίου μεταφορικού μέσου ή ιδιωτικού που είναι στην υπηρεσία του σχολείου·
- γ) τα υποχρεωτικά έξοδα που καταβάλλονται ιδίως για την απόκτηση βιβλίων, σχολικού υλικού, αθλητικού εξοπλισμού, την κάλυψη σχολικής ασφαλίσεως και

ιατρικών εξόδων, καθώς και άλλων δαπανών σχετικά με την εκπλήρωση του σχολικού προγράμματος του εκπαιδευτικού ιδρύματος στο οποίο φοιτά το παιδί·

- δ) τα έξοδα που προκύπτουν από τη συμμετοχή του παιδιού σε εκπαιδευτικής φύσεως διαμονές σε μέρη χιονοσκεπή, παραθαλάσσια ή υπαίθρια (...) »

« Άρθρο 4 (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)

1. α) Η απόδοση των εξόδων που προβλέπονται στο άρθρο 3, στοιχεία α, β και δ, διενεργείται κατόπιν της προσκομίσεως των σχετικών δικαιολογητικών. Τα έξοδα αυτά θεμελιώνουν είτε μηνιαία καταβολή ίση προς το δωδέκατο του συνολικού ποσού των εξόδων, είτε την εφάπαξ καταβολή του συνολικού ποσού των εξόδων αυτών που διενεργήθηκαν κατά το σχολικό έτος.

β) Στην περίπτωση που δεν χρησιμοποιήθηκαν τα μεταφορικά μέσα που προβλέπει το άρθρο 3, στοιχείο β, η απόδοση γίνεται βάσει του κόστους της κανονικής συνδρομής του δημόσιου μεταφορικού μέσου ή του κόστους της λιγότερο επαχθούς δημόσιας μεταφοράς ή ιδιωτικής μεταφοράς στην υπηρεσία του σχολείου και η οποία ακολουθεί την πλέον σύντομη διαδρομή από την κατοικία στο σχολείο.

2. Η απόδοση των εξόδων που προβλέπονται στο άρθρο 3, στοιχείο γ, πραγματοποιείται με την καταβολή κατ' αποκοπήν μηνιαίας αποζημίσεως ίσης με ένα ποσοστό του ποσού που προβλέπεται στο άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ το οποίο ορίζεται σε:

— 36 % για τα παιδιά που είναι κάτω των 11 ετών,

— 50 % για τα παιδιά που είναι άνω των 11 ετών.

3. Τα έξοδα που προβλέπονται στο άρθρο 3 και τα οποία υπερβαίνουν την απόδοση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 καταβάλλονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών στοιχείων, μέχρι του ποσού που προβλέπεται στο άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.

4. (...)».

Όσον αφορά τις αιτήσεις για το σχολικό επίδομα

- 22 Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι οι κρίσιμες διατάξεις του ΚΥΚ δεν αναφέρουν καθόλου ελάχιστη ηλικία την οποία θα πρέπει να έχει συμπληρώσει το συντηρούμενο τέκνο για να γεννηθεί δικαίωμα παροχής σχολικού επιδόματος. Το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ απαιτεί απλώς το παιδί να φοιτά « κανονικά και κατά πλήρη απασχόληση σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ». Υπό το πρίσμα αυτό προβάλλει ο προσφεύγων ότι, από της ενάρξεως ισχύος στην Ολλανδία του νόμου για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν γίνεται πλέον διάκριση μεταξύ προσχολικής εκπαίδευσης (*kleuteronderwijs*) και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (*lager onderwijs*), που αντικαταστάθηκε από τη βασική εκπαίδευση (*basisonderwijs*).
- 23 Η Yvonne, ο Marc και ο Luc πληρούν, κατά τον προσφεύγοντα, το κριτήριο που αναφέρεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ αντίστοιχα από την 1η Νοεμβρίου 1986, την 1η Αυγούστου 1988 και την 1η Φεβρουαρίου 1990, ημερομηνίες που αντιστοιχούν στην ηλικία από την οποία, σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, μπόρεσαν να φοιτήσουν σε βασικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Κατά τον προσφεύγοντα, το γεγονός ότι λόγω των ειδικών προσωπικών περιστάσεων προκρίθηκε η φοίτηση του Marc και του Luc σε βελγικό σχολείο για την εκπαίδευση αυτή δεν είναι ουσιώδες στην προκειμένη περίπτωση.
- 24 Κατά την άποψη του προσφεύγοντος, εφόσον τα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν διαθέτουν αυτά τα ίδια καμιά εκπαίδευση, είναι προφανές ότι για τον προσδιορισμό του ακριβούς περιεχομένου και της ακριβούς σημασίας της έννοιας της « πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης », θα πρέπει να γίνει αναφορά στις ισχύουσες εθνικές διατάξεις. Ούτε οι διατάξεις του άρθρου 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ ούτε οι γενικές διατάξεις περιέχουν, πάντοτε κατά τον προσφεύγοντα, κάποιο στοιχείο που να

επιτρέπει να συναχθεί ότι το σχολικό επίδομα οφείλεται μόνο από τη στιγμή που το παιδί υπόκειται στην υποχρέωση της σχολικής φοίτησης.

- 25 Η καθής υπογραμμίζει καταρχάς ότι οι δύο προσφυγές έχουν ως αντικείμενο τον καθορισμό της ημερομηνίας από την οποία έχει ο προσφεύγων δικαίωμα να λάβει τα εν λόγω σχολικά επιδόματα.
- 26 Εφόσον οι κρίσιμες διατάξεις υπάγονται στο κοινοτικό δίκαιο, θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο κοινοτικής ερμηνείας, εν αντιθέσει προς ερμηνεία που λαμβάνει υπόψη της τις εθνικές νομοθεσίες. Η *ratio legis* του άρθρου 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ είναι ότι το επίδομα οφείλεται από τότε που το παιδί οφείλει να φοιτήσει σε σχολείο. Το πρωτοβάθμιο σχολείο πρέπει επομένως να θεωρηθεί ότι είναι εκείνο που αντιστοιχεί στο « πρώτο υποχρεωτικό σχολείο ». Αν το παιδί φοιτά σε βελγικό σχολείο, για τη χορήγηση του σχολικού επιδόματος θα πρέπει να αποτελέσει κριτήριο η ηλικία της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης στο Βέλγιο. Έτσι, παρατηρεί η καθής, ένα παιδί 4 ετών δεν μπορεί να φοιτήσει σε πρωτοβάθμιο σχολείο στο Βέλγιο διότι του το απαγορεύει η βελγική νομοθεσία. Η άποψη του προσφεύγοντος θα κατέληγε, κατά την καθής, στη δημιουργία διακρίσεως μεταξύ των παιδιών που έχουν την ίδια ηλικία, τα οποία φοιτούν στο ίδιο σχολείο όπου έχουν και την ίδια εκπαίδευση, λόγω της διαφορετικής τους εθνικότητας.
- 27 Ενόψει αυτών των επιχειρημάτων, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι το δικαίωμα λήψεως σχολικού επιδόματος που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ γεννάται από την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο αρχίζει το παιδί να φοιτά σε πρωτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η διατύπωση της διατάξεως αυτής δεν απαιτεί να είναι υποχρεωτική για το παιδί η φοίτηση στο εν λόγω ίδρυμα και δεν υφίσταται κανένα άλλο πραγματικό ή νομικό στοιχείο που να επιτρέπει να υποστηριχτεί ότι η παροχή του σχολικού επιδόματος αποκλείεται όταν το παιδί αρχίζει να φοιτά σε ίδρυμα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης πριν από την ηλικία της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι το δικαίωμα για το επίδομα, σύμφωνα με το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, δεν λήγει παρά στο τέλος του μήνα κατά τον οποίο συμπληρώνει το παιδί την ηλικία των 26 ετών, δηλαδή αρκετά έτη μετά το τέλος της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης.

- 28 Από την ερμηνεία αυτή της κρίσιμης διάταξης προκύπτει ότι το δικαίωμα για το επίδομα γεννάται από τότε που το παιδί φοιτά πράγματι και κανονικά σε πρωτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, έστω και αν δεν είναι προς τούτο υποχρεωμένο από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία του τόπου κατοικίας του προσώπου που έχει την κατά νόμο επιμέλειά του. Επομένως, το μοναδικό κριτήριο είναι αν η εκπαίδευση που λαμβάνει το παιδί είναι πράγματι πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- 29 Ο Boessen, που κατοικεί στην Ολλανδία, υπόκειται στην ολλανδική νομοθεσία, δυνάμει της οποίας είναι υποχρεωμένος να φροντίζει ώστε τα παιδιά του να είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο και να φοιτούν κανονικά. Η υποχρέωση αυτή αρχίζει από την ημέρα ενάρξεως των μαθημάτων του μήνα ο οποίος έπεται εκείνου κατά τον οποίο συμπληρώνει το παιδί την ηλικία των 5 ετών. Κατά την εν λόγω νομοθεσία, ο Boessen μπορεί να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση εγγράφοντας τα παιδιά του μαθητές σε σχολικό ίδρυμα που βρίσκεται εκτός της Ολλανδίας, μεριμνώντας ώστε να φοιτούν κανονικά στο εν λόγω ίδρυμα. Η υποχρέωση αυτή καθαυτή παραμένει η ίδια.

Όσον αφορά τα σχολικά έτη που συμπλήρωσε η Yvonne και ο Marc πριν από την ηλικία των 5 ετών (ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης στην Ολλανδία) σε ολλανδικό σχολείο

- 30 Στις παρούσες υποθέσεις, όπως προκύπτει από τον φάκελο και από την απάντηση της Ολλανδικής Κυβερνήσεως στα ερωτήματα που υπέβαλε το Πρωτοδικείο, η εκπαίδευση που παρέχεται σε ένα ολλανδικό « basisschool » αντιστοιχεί στο κριτήριο της « πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης » που προβλέπει το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.
- 31 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο προσφεύγων έχει δικαίωμα να ζητήσει την παροχή σχολικού επιδόματος για τα παιδιά του Yvonne και Marc για τα σχολικά έτη κατά τα οποία φοίτησαν, από το τέταρτο έτος της ηλικίας τους, σε ένα « basisschool » της Ολλανδίας, δηλαδή για το σχολικό έτος 1986/1987 όσον αφορά την Yvonne και για το έτος 1988/1989 όσον αφορά τον Marc.

Όσον αφορά τα σχολικά έτη που διήνυσαν ο Marc και ο Luc πριν από την ηλικία των 6 ετών (ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης στο Βέλγιο) σε βελγικό σχολείο

- 32 Όσον αφορά τα σχολικά έτη κατά τα οποία τα παιδιά αυτά φοίτησαν σε εκπαιδευτικό ίδρυμα του Βελγίου, επισημαίνεται ότι από τον φάκελο προκύπτει ότι οι ολλανδικές αρχές αναγνώρισαν την ισοτιμία της παρασχεθείσας εκπαίδευσης στο Βέλγιο με την παρασχεθείσα σε ένα ολλανδικό « basisschool » όσον αφορά την εκπλήρωση της υποχρέωσης που υπείχε ο Boessen να εγγράψει τα παιδιά του, μόλις συμπλήρωσαν την ηλικία των 5 ετών, σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και να μεριμνά ώστε να φοιτούν εκεί κανονικά.
- 33 Από την προηγούμενη σκέψη προκύπτει ότι το σχολικό επίδομα οφείλεται επίσης για τον Marc για το σχολικό έτος 1989/1990.
- 34 Όσον αφορά τη φοίτηση του Luc στο Rijksbasisschool του Lanaken στο Βέλγιο κατά το σχολικό έτος 1989/1990, από τον φάκελο και από την απάντηση της Βελγικής Κυβερνήσεως στα ερωτήματα που υπέβαλε το Πρωτοδικείο προκύπτει ότι η εκπαίδευση που έλαβε ήταν προσχολική. Υπό τις περιστάσεις αυτές πρέπει να κριθεί ότι δεν πληροῦται το κριτήριο που προβλέπει το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Κατά συνέπεια, δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του σχολικού επιδόματος και το αίτημα του προσφεύγοντος θα πρέπει, κατά το μέτρο αυτό, να απορριφθεί.
- 35 Επομένως, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις πρέπει να ακυρωθούν καθόσον αρνούνται στον προσφεύγοντα τη χορήγηση του σχολικού επιδόματος για το σχολικό έτος 1986/1987 όσον αφορά την Yvonne, καθώς και για τα σχολικά έτη 1988/1989 και 1989/1990 όσον αφορά τον Marc. Κατά συνέπεια, η καθής υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα τα εν λόγω σχολικά επιδόματα.

Όσον αφορά την απόδοση των εξόδων για τα ψυχολογικά τεστ

- 36 Κατά τον προσφεύγοντα, τα έξοδα που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του για τον καθορισμό του σχολικού της προσανατολισμού απο-

τελούν έξοδα σχολικής φοίτησης όχι κατ' αποκοπήν καθοριζόμενα, αλλά αποδιδόμενα με την προσκόμιση δικαιολογητικών στοιχείων. Τα διενεργηθέντα τεστ είχαν αποκλειστικά παιδαγωγικό χαρακτήρα και έγιναν κατόπιν συμβουλής του διευθυντού του σχολείου προς τον προσφεύγοντα. Κατά συνέπεια, δεν πρόκειται ούτε για ιατρικά έξοδα ούτε για έξοδα ψυχολογικής εξέτασης στο πλαίσιο ιατρικής θεραπείας.

- 37 Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι το άρθρο 1, σημείο 3, του παραρτήματος 1 της νομοθεσίας σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: νομοθεσία κάλυψης), που θεσπίστηκε από τα όργανα των Κοινοτήτων, προβλέπει μόνο την απόδοση των ψυχολογικών εξετάσεων που διενεργήθηκαν « στο πλαίσιο ιατρικής θεραπείας ». Εφόσον το άρθρο 15 του ίδιου κανονισμού αποτελεί « υπόλοιπο κεφάλαιο » ιατρικών παροχών, το αίτημα αποδόσεως δεν μπορεί να θεμελιωθεί ούτε στο άρθρο αυτό, αφού στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για ψυχοπαιδαγωγικές παροχές. Επομένως, τα εν λόγω έξοδα δεν θα αποδίδονταν στο πλαίσιο της νομοθεσίας ασφαλίσεως κινδύνων ασθενείας, αν είχε υποβληθεί σχετικό αίτημα, εφόσον δεν πρόκειται για έξοδα ιατρικής φύσεως.
- 38 Κατά τον προσφεύγοντα, πρόκειται για έκτακτα έξοδα σχολικής φοίτησης όπως αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 3, στοιχεία α, β και δ, των γενικών διατάξεων τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 4 των εν λόγω διατάξεων, είναι αποδοτέα με την προσκόμιση δικαιολογητικών στοιχείων. Παρατηρεί δε ότι το άρθρο 4 προβλέπει ότι η απόδοση των εξόδων που αναφέρονται στο άρθρο 3, στοιχεία α, β και δ, μπορεί να διενεργηθεί είτε μέσω μηνιαίας καταβολής ίσης προς το δωδέκατο των συνολικών εξόδων είτε μέσω εφάπαξ καταβολής ίσης προς τα έξοδα που καταβλήθηκαν κατά το σχολικό έτος.
- 39 Η καθής ισχυρίζεται ότι τα επίδικα έξοδα μπορούσαν να αποδοθούν μέχρι του 80 % βάσει της παραγράφου 15 του παραρτήματος 1 της νομοθεσίας καλύψεως αν είχε ζητήσει εγκαίρως ο προσφεύγων την προέγκρισή τους. Κατ' αυτήν, η ίδια η φύση των εξόδων δεν καθορίζεται από την αρχή που τα εντέλλεται ή τα συνιστά, αλλά από τις συνισταμένες της αποδοτέας δαπάνης. Από αυτό προκύπτει ότι η επέμβαση ψυχολόγου είναι από τη φύση της — και επομένως παρέμεινε στην προκειμένη περίπτωση — θέμα ιατρικό.

- 40 Η καθής προβάλλει στο δικόγραφο αντικρούσεως ότι το σχολικό επίδομα που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ καλύπτει μόνο τα συνήθη έξοδα σχολικής φοίτησης και ότι τα επίδικα ψυχολογικά τεστ, εφόσον δεν πληρούν αυτή την απαίτηση του συνήθους, δεν μπορούν να αποδοθούν ως έξοδα σχολικής φοίτησης. Στο δικόγραφο ανταπαντήσεως υποστήριξε ότι, υπό την προϋπόθεση ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος για τη φύση των εξόδων που αναφέρονται στα ψυχολογικά τεστ είναι ακριβείς, τα εν λόγω έξοδα εμπίπτουν στην κατηγορία των εξόδων που προβλέπονται στο άρθρο 3, στοιχείο γ, των γενικών διατάξεων, τα οποία καλύπτονται από το σχολικό επίδομα και αποδίδονται, κατά το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 3, των διατάξεων αυτών με καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως.
- 41 Ενόψει αυτής της επιχειρηματολογίας, πρέπει να παρατηρηθεί καταρχάς ότι το ζήτημα στο οποίο περιορίζεται το παρόν τμήμα της διαφοράς είναι αν τα έξοδα που κατέβαλε ο προσφεύγων για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του για το σχολικό της προσανατολισμό εμπίπτουν ή μη στην κατηγορία των εξόδων σχολικής φοίτησης που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αποδόσεως στο πλαίσιο του σχολικού επιδόματος που προβλέπει το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.
- 42 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τα εν λόγω έξοδα έγιναν προκειμένου να καθοριστεί ο τύπος της εκπαίδευσής που αντιστοιχούσε στις ικανότητες και στις ανάγκες της κόρης του προσφεύγοντος. Τα έξοδα αυτά είναι, από τον ίδιο τον σκοπό τους, έξοδα σχολικής φοίτησης. Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, στοιχείο α, των γενικών διατάξεων ούτε του άρθρου 3, στοιχείο β ή δ, των διατάξεων αυτών. Αντιθέτως, αποδίδονται δυνάμει του εν λόγω άρθρου 3, στοιχείο γ, η διατύπωση του οποίου, εφόσον δεν προβαίνει σε απαρίθμηση, καλύπτει τα διάφορα έξοδα που σχετίζονται με την εκπλήρωση του σχολικού προγράμματος του ιδρύματος εκπαίδευσής όπου φοιτά το παιδί.
- 43 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, των ίδιων διατάξεων, η απόδοση των εξόδων που προβλέπονται στο άρθρο 3, στοιχείο γ, γίνεται με καταβολή μηνιαίας κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως ίσης προς ένα ποσοστό του ποσού που προβλέπει το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.

- 44 Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, των γενικών διατάξεων, τα έξοδα που προβλέπονται στο άρθρο 3 και τα οποία υπερβαίνουν την απόδοση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 αποδίδονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών στοιχείων μέχρι του ποσού που προβλέπει το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.
- 45 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο προσφεύγων δικαιούται την απόδοση των εξόδων που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του, κατά το μέτρο που η απόδοση αυτή, αθροισόμενη με την κατ' αποκοπήν αποζημίωση που καταβάλλεται στον προσφεύγοντα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, των γενικών διατάξεων, και ενδεχομένως με την απόδοση άλλων εξόδων η οποία γίνεται με την προσκόμιση δικαιολογητικών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που προβλέπει το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ (βλ. επίσης κατά την έννοια αυτή την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1980, 43/79, Mencarelli κατά Επιτροπής, Rec. 1980, σ. 201).
- 46 Από τα προεκτεθέντα έλεται ότι οι επίδικες αποφάσεις πρέπει να ακυρωθούν κατά το μέρος που αρνούνται την απόδοση στον προσφεύγοντα των εξόδων για τα ψυχολογικά τεστ.
- 47 Δεδομένου ότι ο φάκελος που κατατέθηκε από τους διαδίκους δεν επιτρέπει στο Πρωτοδικείο να γνωρίζει αν το ποσό των 450 HFL, την απόδοση των οποίων ζητεί ο προσφεύγων, υπερβαίνει το εν λόγω ανώτατο όριο, πρέπει να κριθεί ότι η καθής οφείλει να αποδώσει στον προσφεύγοντα τα έξοδα που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ μέχρι του ποσού των 450 HFL, με τον περιορισμό του ανωτάτου ορίου που ορίζει το άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Κατά τον Κανονισμό Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα, εκτός εάν αναγκάστηκε από τον αντίδικο να προβεί σε έξοδα που κρίνονται ότι προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως. Εφόσον η καθής ηττήθηκε ως προς τα κύρια αιτήματά της, πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων των δύο υποθέσεων, το αντικείμενο των οποίων δεν ήταν ίδιο.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση 191/89 Α, της 6ης Ιουλίου 1989, και την απόφαση 396/89 Α, της 6ης Δεκεμβρίου 1989, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, καθόσον αρνούνται τη χορήγηση στον προσφεύγοντα του σχολικού επιδόματος για την κόρη του Yvonne για το σχολικό έτος 1986/1987 και για τον γιο του Marc για τα σχολικά έτη 1988/1989 και 1989/1990 και καθόσον του αρνούνται την απόδοση των εξόδων που κατέβαλε για τα ψυχολογικά τεστ στα οποία υποβλήθηκε η κόρη του Yvonne για το σχολικό της προσανατολισμό.
- 2) Υποχρεώνει την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταβάλει στον προσφεύγοντα τα επίδικα σχολικά επιδόματα και να του αποδώσει τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε για τα ψυχολογικά τεστ μέχρι του ποσού των 450 ΗFL, με τον περιορισμό του ανωτάτου ορίου που ορίζεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ των Υπαλλήλων.
- 3) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 4) Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Γεραρής

Vesterdorf

Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Δεκεμβρίου 1991.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts